

Bludičky.

Rozsah od... Jitka Kloučková.

XV.

Brozanský vzav svou skříňku, přeml do nejtemnějšího koutka světnice, kamž ho i Fortin následoval.

"Zde jsou péřáky za větem, někdo nechtě nastavovat mě a vy pěkně si pohovoříme!"

"Přel jste si se mnou mluvit o samotě," řekl Fortin rozradován, že nyní konečně pronikne tajemství Brozanského.

"Ano, mám s vámi důležitou věc k projednání," odvětil Brozanský neobyčejně vážně.

"O minulosti?"

"Především o budoucnosti, v kteréž doufám, že vám bude přídána velká úloha."

"Mně?" udiven řekl Fortin.

"Ano vám, jenž jste povolán říci ne kdekoli jiný postavil se v čelo celého ruchu."

"Nechápu vás! Já, jenž ne znamenám, jenž pro vás vše do sud něčeho neuděl..."

"Ale boháče učiníte! A že ne znamená, to se mylíte! Já, Arnošte, jsem s těmž duš demokracie a kolybých mobil, hlasoval bych pro zrušení všech šlechtických privilegií. Váš dlužno počítati s širokými vrstvami lidu a tén je dnes ještě šlechtie pohořelým."

A když v čelo našeho ruchu postavíte se vy, potomek staré české šlechty..."

Brozanský nemohl domluvit, neboť Fortin skoro vydešen vyskočil se židle. Usedl opět, když ho byl soudruh upozornil na ostatní hosty, ale polohlasem skoro hněvivě obrátil se k Brozanskému.

"Kdo vám dal právo mluvit se mnou o těchto věcech, kdo vás zavedl do tajemství, jež bylo přiblíženo v nehlubších útrobech mé duše?"

"Kdo mne zavedl? Vaše matka — kdo mi dal právo? Přátelství k vám a povinnost k národu. Vy, Arnošte, dnes již dospěl jste k poznání a hlásíte se k nám. Ve službách národa každý z nás všech sil a všeho, což svým nazývá, má použiti pro dobrou věc. Nuže, vaše staré slavné jméno jest silou, jest zbraní, již zřekati se nesmíte!"

Pobouření Fortinovo uklidnilo se při vzpomínce na jeho matku, již se Brozanský dovolával.

"Má matka," zbrožně vzdychnul Fortin. "A vy pravíte, že ona —? Ale kdy, kdy vysvětlíte mi toto tajemství?"

"Ještě dnes, hned teď, chcete-li, a může-li tím býti utvrzena vaše důvěra ve mne," řekl Brozanský. "Chcete-li mne vyslechnouti?"

"Chei-li? Prosím vás o to..."

"Ale bude to dlouhá, dlouhá povídka..."

"Pro Boha, nenapínajte mou dychtivost," prosil Fortin. "Vždyť vidíte, že hořím..."

"Nuže dobrá, budu vypravovat," odhodlal se Brozanský a usadiv si pohodlněji do koutka, jak se mluvíti.

"Na počátku tohoto století přišel do Prahy z Podkrkonoší mladý nadějný student, který, řečnické me třeba, jmenoval se Brožek. Jako na sta jiných synů chudého venkovana přinesl si do Prahy hodně chuti k studiu, lásky k českému jazyku, ale zpropadené málo peněz. Nechtěl-li umírat hladem, musil se protloukati kondicemi, totiž učení v lepších měšťanských domech. Štěstí mladému filosofu přálo. Na odporužení domácího vesnického faráře dostal se do rodiny vysokého úředníka zemského gubernia, kdež měl vyučovati mladého synka, nezvedené to kvítka, jenž se do latiny a řečtiny valně nechtělo. Za to měl filosof obědy a několik státek měsíčně, což bylo pro něho velikým bohatstvím. Ale více než tato odměna drželo mladého filosofa v domě pana rady něco jiného, totiž slavná deera, jmenem Ernestina."

Fortin při jmenování tom sebou prudce trhl, ale Brozanský napiv se, pokračoval, jakoby si toho byl nepovšiml, opět dále ve svém vypravování.

"Byl-li mladý pán nezvedením, jenž rodilým pásohl samý zármutek. Ernestina byla nejen krásnou, ale i dobrou jako anděl. Kráso její popisovati nebudu, poněvadž ji znáte, její dobrotu také ne, poněvadž vás odchovala. Což divu, že mladý filosof, jenž měl denně přiblížiti se k ní, uměl, ano často s ní se radoval, jak zachováti se při různých kouscích mladé ho pána, zamiloval se až — na tak, jak se mladí lidé obvykle zamilují. Ale ubožák o jednom páru pronokaných byl a jednou dosti chaběním kabate byl si vědom, jaká propast leží mezi tím, chudým studentem a tím, deevou vzneseného pána, a tak tajil svou lásku v nehlubších schránkách své duše. Ernestina nikdy ani netušila, že mladý filosof píše básně, jejichž zbrožňování předčítaním byla ona, a že sama k němu nikdy jiné lásky kromě přátelství nepočetla, chovala se k němu skoro jako sestru."

"Stalo se, že pan rada byl přeložen do Vídně ke dvorské kanceláři. Mladému filosofu nabídnuto, aby rodinu provázel do Vídně, kdež mohl studiu svá dokončiti. Nabídka byla opravdu skvělá: esle zaopatření v domě radově, ži jak tehdy se říkalo "frajštace", a což hlavněho, možnost vidati se i nadále s Ernestinou, od níž odložit se bylo mu těžko, ač mu rozum dost naseptával, aby tak učinil. Býl byl dosti krutý, poněvadž mladý filosof náležel v Praze k vlasteneckému kroužku stejné smýšlejších studentů a literátů, od nichž nechtělo se mu loučiti. Byl-li si učinil životním úkolem Prahu počítati a odtud pak působiti na český venkov. A od této práce utíci se Brožekovi přece nechtělo."

"Ale přátelé po dlouhé poradě rozhodli, že tak výhodné postavení v rodině vysokého úředníka opustiti se nesmí a že Brožek bude moci v jejich smyslu pracovati ve Vídně, kde počítalo se českých studentů na sta. A tak dál si Brožek dost rád poručil a do Vídně šel!"

"Nešťastná Vídeň!" pokračoval Brozanský po chvíli z hubičky si oddechmý. "Jako tisíctem českých lidí, kteří tam přicházejí, byla záhubou i rodině radově i její informatoru Brožkovi. Tento druhdy doufal, že po skončení studii morný vliv pana rady i vlastní píle pomůže mu k rychlé kariéře a že potom bude smět ucházeti se o ruku slečny. Ale ve Vídně naděje ta byla zmařena. Ernestina seznámila se s mladým kavaliérem, synem mocného a bohatého rodu, zamilovala se do jeho krásného muže s celou duší — nu a když nebylo možno dočiniti dovolení hraběcí rodiny, vzali se oba mladí lidé potají."

"Však pan hrabě — odpustilo — byl sice vznešený pán, vzdělaný a krásný, ale při tom stejně špatný. Nabáhl se brzy něžně, oddané lásky své choti ze sprosté měšťanské krve a aby nebyl vyděden, odhodlal se k nebezpečnější špatnosti, jakou kdy člověk mohl vynysleti. Poněvadž nebylo možno dočiniti rozvod manželství bez vážné příčiny, přivodil pan hrabě tu příčinu sám — Ale promiňte, vy asi tyto věci dobře znáte?"

"Obrátil se Brozanský k Fortinovi, jenž bled a rozčilen naslouchal jeho slovům."

"Jen mluvte, přáteli! Mluvte, jakobych neznal ani toho hraběte ani onoho Brožka," prosebně a významně řekl Fortin, stiskmýv jeho ruce."

"Hrabě uvedl jakéhov přítele svého, spustlého dobrodruha, s kterým znal se od karat, do své do své domácnosti. Smluvil s ním bídnou komedii, kterou znamenitě sehráli. Jednoho dne překvapil hrabě svého přítele u nohou své ženy. I o svědka toho skandálního výstupu bylo postaráno, a tak následoval rozvod, ač nešťastná mladá žena přisáhla, že je nevinná!"

"O tom všem já, totiž Brožek, nevěděl. Po nešťastí, jež skoro

smůženo se zmařením Ernestiny stálo rodu radově náhlou smrtí svého láka, vrátil jsem se do Prahy s otrávenou duší. Ale když nakel jsem pokoj a útluky v právo. Nechal jsem studii filosofických a obrátil se na práva, vymořil matce svou přítel, nevěru jakou cestou, dokumenty na jméno Fortin."

Mě stádo se taký dost zmařil zbrožily a to tím více, že mnohá lása mnil jsem včlovati i teď zase kondicem, pěstuje vede toho hudbu, literaturu a jiné vlastenecké záležitosti."

"Plynuť se mi léta od něho návratu z Vídně, když jednoho dne, krávoje procházám pod Petřínem, v místech, kde dřevdy chodíval jsem do domova radova, setkal jsem se s mladou dámonou, jež provázela hořka se dionetěho. Zabrán v myšlenky byl bych si, jak mi nepovinné, leč tu dítě uposle zrovna přede mnou hraček, jež s vinkotem rolniček padala mi k nohám. Sběhl jsem se a podával hraběti hořkovi, na něhož jsem se mnaml."

"Poděky přeje panovi Arnoštku," řekla mladá dáma hlasem, který jako ostrý nůž do srdce mne bořil. Pozvedl jsem oči a poznal Ernestinu, ač byla bledá, vyhledala a v černých šatech vypadala valně sestřelá. Hněv a radost rychle se vystřídaly. Okamžik měl jsem divokou chuť dítě přivoditi omu hraběti do obloře. Pak stiskl jsem jí v ruce a nepozdraviv, dál jsem se přímo na útek."

"Tedy ještě nevěděl jsem, jaké osud Ernestinu byl stáhl, poněvadž podobné historky ze vznešených kruhů bývaly vždy počtivě utulňány. Proto utíl jsem v první chvíli ehyllch jen trpkost proti Ernestině, trpkost tím větší, čím více rozjítila se rána nedávno teprve zaneclána. Ale po několika dnech, vycházeje z koleje v Klementinu, setkal jsem se s dámonou černě zastřenou, jež mne očekávala. Byla to ona. Vyprosila si, abych jí doprovodil na Belvedere, kde mohli jsme spolu volně promluvit o tajemství, jež chtěla mi svědčiti. A tu dozvěděl jsem se od ubohé ženy román jejího nešťastného manželství, román, jenž však rozvedem nebyl skončen. Padoneh hrabě promážděval svou chuť až do Prahy, kam se byla s dítětem s jeho to synem nehýlila. Bylo patmo, že má v úmyslu ubohou ženu dohnati k zoufalství, aby skončila samovraždou a ustála mu pouhým svým životem v esstě. To vše dozvěděl jsem se od Ernestiny, jež žádala mne o radu a pomoc, nemajíc Praze nikoho, komu by se byla svědčila. A tu já udělal jsem, co byl by němil na mém místě každý jiný — vyhledal jsem hraběte, nabídl mu souboj, a když nechtěl ho přijati, odmltaje mne s orázkami, napadl jsem ho se zbraní v ruce. Bránil se, ale — konečně padl, padl mou rukou!"

"Příteli Arnošte," vřele řekl Brozanský, chopiv se násilně temně ruky Fortinovy. "Tuto ruku můžete stisknouti, neboť hrabě žil život váš a váš matky proti člověku, jenž vyhledával smad vaše bezživotí!"

"Vim to, vim!" zajeptal Fortin. "Odpusťte, bylo to jen bezděčné hnutí! — Nuže a co dělo se dále?"

"Co dále? — Byl jsem vrahem, musil jsem tedy přehouiti, abych unikl rukám spravedlnosti. Obrátil jsem se do ciziny, nejdříve do Polska, kde jsem doufal nalézt stopu onoho bídníka, jenž se byl propádl za nástroj hraběti proti vaší matce. Však stopa jeho zružela a já nemohl dokonati dílo pomsty, jež chtětl jsem z lásky k ubohé Ernestině na sebe převzítí. Přijal jsem eizl jméno a nesmaje se vrátiti do vlasti, potloukal jsem se po celém světě. Studie ovšem dokončiti jsem nemohl, ale za to po celých těch boznála třicet let byl jsem skoro na všech bojištích, kde bojoval který národ o svou svabodu!"

"Ubohý příteli! A tak obětval jste pro nás svou celou budoucnost!"

"Pro ni, Arnošte, pro ni, neboť přiznám se vám, že vás jsem dlouho, dlouho nenáviděl! — Leč nyní pověřte ty mi, jak se stalo, že našel jsem vás jako člověka bohatého nebo aspoň dosti zámožného, a byste mohli věsti takový život a komati tolik dobrého?"

"Rodič mého otce vyhledávala smíření," odvětil Fortin. "Ale

matka má nechtěla, abych našel jinou tohu, jenž tak hravně na ni se prosbíval. Den za dnem jaly bledá starého přítele svého otce přijala konečně štát tohu, co pravím po otci hraběti mi patřilo. A bych však nechtěl být jiným, vymořil matce svou přítel, nevěru jakou cestou, dokumenty na jméno Fortin."

"Fortin," vřeloval Brozanský a od jho zálesky se rousil. "A já jsem nyní se Fortunat, Fortunat Brožek alias Brozanský?"

"Neuříte se, byla to vědomá vzpomínka na vás, jež nešťastně matce mé otce jmenem zružila!" odvětil Fortin, ubohému přítelovy myšlenky."

"A nyní již tedy vše, co nás dva k sobě váže," vromeně řekl Brozanský chopiv se ruky Arnoštkovy. "Víte, proč vyhledával jsem hrabě vaší matky a proč hledal jsem se přiblížiti k vám? — A nyní pochopíte též proč pravím, že jest váš povinností přihlížeti se k svému přivodu a napravití si vy nebláhým otevřením vašim spáchané!"

Fortin maven a rozčilen bolikrýně dujny dne, vjel si rukou do vlasů a skoro prosobně pohledl na přítele.

"Dnes ne — dnes již ne!" řekl.

"Nuže dobrá!" přivodil Brozanský. "Dnesik budíž posvěcen jen pomáte vaše matky, však v budoucnosti vás, Arnošte, nepustím!"

Pokračování.

UČTE SE ANGLICKY!

ANGLICKÁ BÉC je každému a větu není nejvíce prospěšná. Neumíte-li je ště dubie anglicky, znamená se haed u ští. Nejedná se nejdříve naučíte se anglicky mluvit, štíti a psáti z násobe "Samouka česko-anglického," nověto k anglických úloh výtečné metody. Chceme, abyste se sami přesvědčili o postleme Vám několik úloh na ukázkou. Píšte nám dnes a adresu píste: "Samouk česko-anglický," 712 W. 18th St., Dept. P., Pilsen Station, Chicago, Ills.

3 DENNĚ a více stálého vydeřku zaručeno. Každý jednatel, kteří by prodávati chtěli importované obrázky, rámečky, léky a pod.: Získejte záruku, ani konkurence. P. Z. Wilberman, 180 Ramsey Street, St. Paul, Minnesota.

Koňský postroj

Antona Barnáse, z Wilber, Neb.,

ANTON BARNÁŠ, tementar.

CHCETE KOUPI TI HODINKY?

FRED. BRODEGAARD & CO., OMAHA, NEBRASKA.

Dobré pivo jest lék

Plzeňské pivo v láhvích z pivovaru

FREMONT BRW'G CO. FREMONT, NEB.

Jan Yirák,

1241 již. 16. ulice.

Všeobecný kontraktor.

Jak zapuditi nastuzení.

Severův Balsám pro plíce.

Očist'te svoji krev!

Po jakékoliv nemoci,

SEVERŮV ŽIVOTNÍ BALSÁM

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA